

TISKOVÁ ZPRÁVA

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Občané o americké radarové základně v ČR – listopad 2008

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2008, v08-11</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. 11. – 10. 11. 2008</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1084</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.104a, PM.108a</i>
Zveřejněno dne	<i>10. prosince 2008</i>
Zpracovali:	<i>Vendula Kmoníčková, Jan Červenka</i>

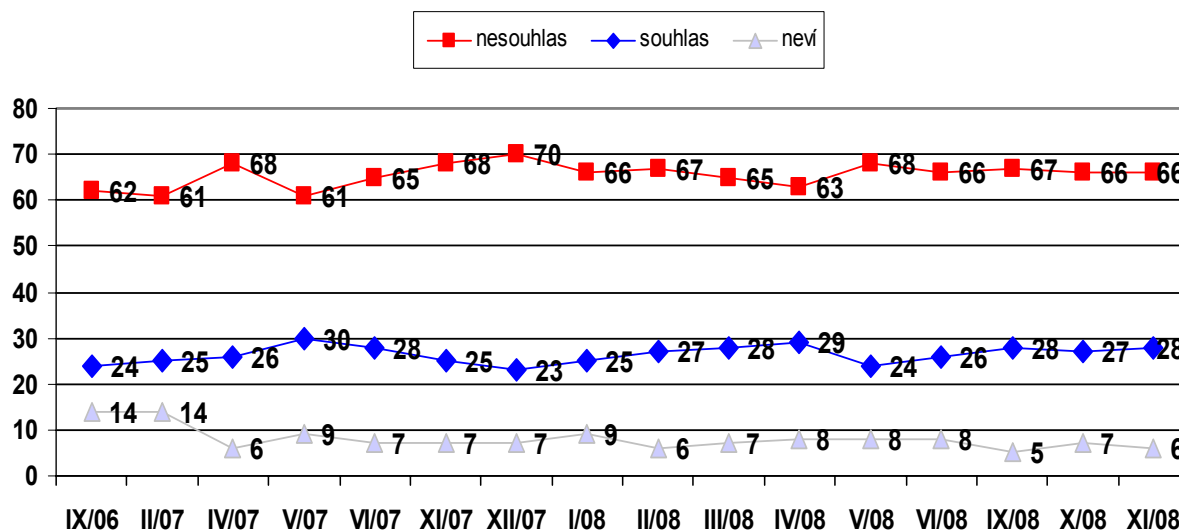
V listopadu 2008 CVVM položilo svým respondentům dvě otázky související s dojednaným plánem umístit na českém území radarovou základnu antibalistické obrany USA. Podobně jako v předchozích šetřeních jsme zjišťovali aktuální postoje české veřejnosti k tomuto záměru a rovněž to, zda podle mínění občanů by se o americké radarové základně na českém území mělo či nemělo rozhodovat v referendu.

Tabulka 1: Postoj k vybudování radarové základny v ČR¹ (%)

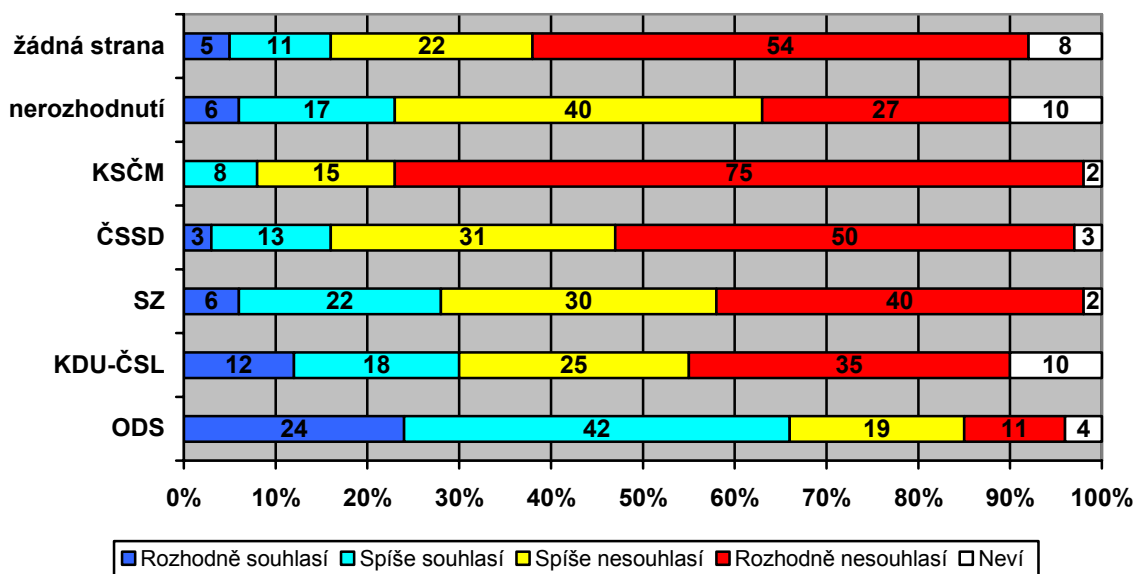
Rok	2007			2008								
	VI	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	IX	X	XI
Rozhodně ano	6	5	7	6	7	6	7	7	6	9	6	8
Spíše ano	22	20	16	19	20	22	22	17	20	19	21	20
Spíše ne	25	25	26	25	25	25	26	26	25	25	27	26
Rozhodně ne	40	43	44	41	42	40	37	42	41	42	39	40
Neví	7	7	7	9	6	7	8	8	8	5	7	6

Pozn.: Procenta ve sloupcích.

¹ Otázka: „Vláda ČR podepsala se Spojenými státy americkými smlouvu o vybudování radarové stanice na území ČR, která by byla součástí systému americké protiraketové obrany. Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, aby v ČR byla umístěna tato radarová stanice? Rozhodně souhlasíte, spíše souhlasíte, spíše nesouhlasíte, rozhodně nesouhlasíte?“

Graf 1: Postoj k vybudování radarové základny v ČR (%)

Jak ukazuje tabulka a graf 1, v listopadu tohoto roku přibližně dvě třetiny (66 %) oslovených občanů s umístěním amerického radaru protiraketové obrany u nás nesouhlasily, zatímco pro vybudování základny se vyslovovala o málo více než čtvrtina (28 %) dotázaných. Výsledky od roku 2006 tak stále vykazují převahu nesouhlasu, jehož podíl se pohybuje v rozmezí s minimem 61 a maximem 70 procent, nad souhlasem kolísajícím na či mírně nad úrovni jedné čtvrtiny, ale doposud nikdy nepřekročivším úroveň 30 procent. Oproti předchozímu šetření zřejná se aktuální výsledek statisticky významným způsobem nezměnil a z dlouhodobého hlediska je v podstatě průměrný. Dlouhodobě se rozložení názorů české veřejnosti v otázce radaru jeví jako velice stabilní.

Graf 2: Souhlas/nesouhlas s radarem podle stranických preferencí (%)

Podle stranických preferencí (viz graf 2) má případné umístění radaru v ČR většinovou podporu pouze mezi příznivci ODS. Voliči ostatních stran myšlenku

americké radarové základny v ČR většinou odmítají, přičemž u opoziční ČSSD a zejména KSČM je nesouhlas relativně četnější a vyhraněnější než u obou menších stran vládní koalice. Odmítavý postoj jednoznačně převažuje i mezi nerozhodnutými a těmi, kdo nepreferují žádnou stranu. Obecně platí, že z hlediska sebezařazení na pravolevé škále podpora zbudování radarové základny v ČR klesá a odpor vůči ní sílí zprava doleva.

Z hlediska ostatních sociodemografických znaků šetření zaznamenalo vyšší podíly souhlasu u mužů (32% proti 24 % žen), u respondentů se středním a vyšším vzděláním (34% proti 24 % respondentů s nižším vzděláním) a v nižších věkových kategoriích (v kategorii 15-45 let souhlasí 34 %, v kategorii nad 45 let 22 %). Výrazný rozdíl najdeme v závislosti na měsíčním příjmu domácnosti. Z přibližně třetiny respondentů s nejnižšími příjmy souhlasí s výstavbou radaru jen 14 %, z prostřední 23 % a z třetiny s nejvyššími příjmy respondentů pak 41%.²

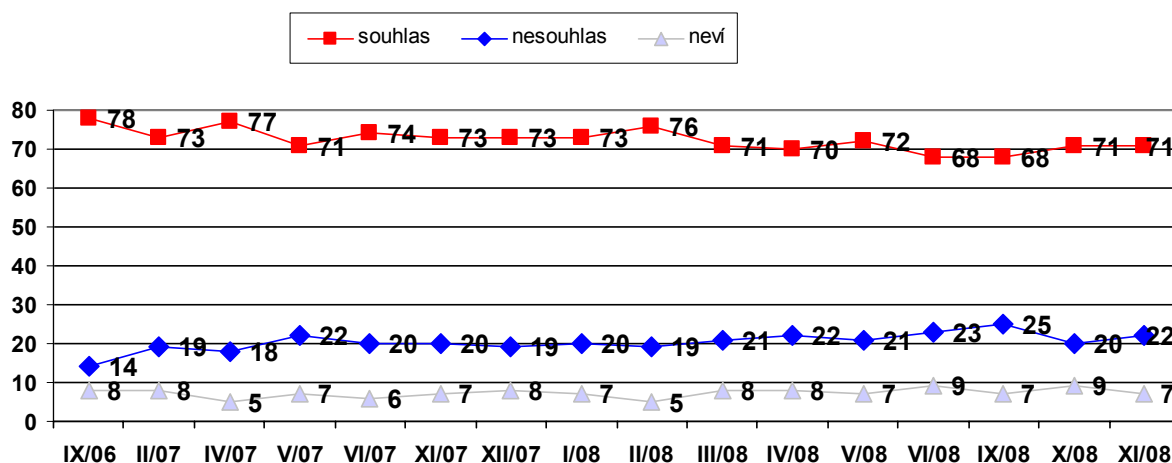
Druhá otázka výzkumu se týkala případného referenda o umístění americké radarové základny protiraketové obrany u nás.³

Tabulka 2: Měli by o radarové základně rozhodovat občané v referendu?

Rok	2007			2008								
	VI	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	IX	X	XI
Rozhodně ano	45	47	45	47	49	45	43	45	43	45	43	45
Spíše ano	29	26	28	26	27	26	27	27	25	23	28	26
Spíše ne	14	13	11	14	14	14	15	13	15	16	13	14
Rozhodně ne	6	7	8	6	5	7	7	8	8	9	7	8
Neví	6	7	8	7	5	8	8	7	9	7	9	7

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Graf 3: Měli by o radarové základně rozhodovat občané v referendu? (%)

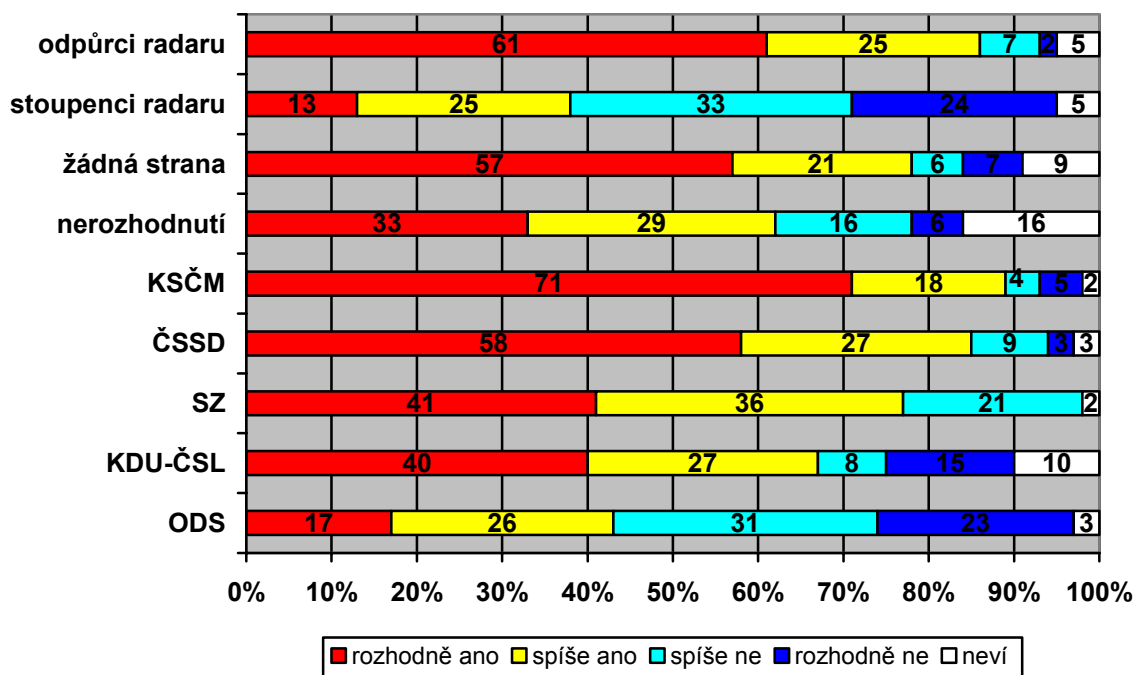

² Rozdělení podle příjmů v kategoriích do 19 999 (33%), 20 000 až 29 999 (31%), 30 000 a více (36%).

³ Otázka: „Domníváte se, že by o umístění americké radarové stanice u nás měli rozhodovat občané v referendu? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne?“

Z výsledků zachycených v tabulce 2 a v grafu 3 plyne, že případné referendum v této otázce má dlouhodobě ustálenou podporu výrazné většiny občanů. Shodně s předchozím výzkumem ze října tohoto roku se pro konání referenda o radaru vyslovilo 71 % respondentů, z toho v nejaktuálnějším šetření bylo 45 % rozhodně pro. Opačný názor, že o základně by neměli rozhodovat lidé v referendu, vyjádřilo 22 % dotázaných, z toho 8 % bylo rozhodně proti.

Graf 4: Postoj k referendu o radaru podle postojů k jeho vybudování v ČR a podle stranických preferencí (%)

Podrobnější analýza ukázala (viz graf 4), že proti referendu v této otázce se vyjadřují hlavně stoupenci vybudování radarové základny v ČR, z nichž více než polovina (57 %) referendum v šetření z listopadu odmítla, zatímco pro referendum se v rámci téže skupiny vyjádřilo 38 % lidí. Naopak mezi nesouhlasícími s umístěním radaru na českém území se vyjádření proti referendu objevovala jen sporadicky (9 %), zatímco podpora referenda zde dosahovala úrovně 87 %. Této skutečnosti pak odpovídají i další zjištěné sociodemografické difference, které víceméně kopírují rozdíly zjištěné v souvislosti s postoji ke zřízení americké radarové základny u nás. Z hlediska stranických preferencí odpůrci referenda převážili mezi příznivci ODS (54 % proti, 43 % pro), u ostatních stran naopak jasně převládají stoupenci referenda v této otázce.